Oppland Sau og Geit

Referat frå styremøte, 08/03 2021, kl. 20.00 på Teams

Desse møtte: Knut Evensen, Ola Hareland, Jonny Mathisen, Gro Arneng, Frode Rudland, Kjell Gudmund Svien, Anne Terningen og Pål Kjorstad
Forfall: Marte Stine Skålenget

Sak 13/2021: Referatsaker

- Referat frå styremøte 11/02 2021 godkjent
- Jordbruksforhandlingar NSG, innsendt frå OSG:

«OSG ønsker å komme med følgende innspill i tillegg til tidligere sendt skjema til NSG om årets jordbruksforhandlinger. Skjemaet har vært ute på høring hos våre lokallag så dette er fra grasrota i Oppland.
Viktig med økonomisk støtte fra Innovasjon Norge for å opprettholde dagens produksjon, og da spesielt ved generasjonsskifte. Slik det er i dag er sau nedprioritert i forhold til for eksempel melkeproduksjon, men sauenæringen trenger også et løft «driftsmessig» for at kommende generasjoner vil overta og at dagens brukere fortsetter med sau.
Beiting og tilskudd til utmarksbeite må økes da nettopp beiting er en stor ressurs for oss i småfenæringen. Det legges ned stor egeninnsats på tilsyn og leid hjelp i form av gjetere slik at vi har i dag en reel kostnadsøkning på å ha sauen på utmarksbeite. Elektronisk overvåking er også en kostnad som vi skal ha med i det å ha sau på utmarksbeite. Det må da kompenseres med økt tilskudd. Beitetilskudd må også gis til sluppet sau, ikke sanket. Det gir urimelighet overfor de med store rovdyrplager
Økt avløsertilskudd
Avløserordning ferie/fritid utgjør maksimalt kr. 85.800 pr år. Dette skal dekke all ferie og fritid (helg/kveld osv) som småfebonden trenger og vi mener at maks-beløpet bør noe opp. Dagsatsen for avløsning ved sykdom som pr i dag utgjør kr. 1.670 er for lav og dekker ikke minstelønn i avløserordning som i NL kommune. Det faktum at bonden først får dekket sykepenger fra dag 17 er en utfordring for selvstendig næringsdrivende. Videre er det problematisk at eventuelle sykepenger man får utbetalt pr dag skal trekkes fra dagsatsen på kr. 1.670, uansett om sykepengene er opptjent på arbeid på eller utenfor gården. Trenger man avløser/hjelp i særlig hektiske perioder vil regnestykket bli temmelig dårlig og et vesentlige beløp måtte dekkes av bonden.
Økt kulturlandskapstillskudd
Norsk ull er en viktig ressurs for norsk sauehold og det gjør sauen til et «flerbruksdyr». Tilskuddet må opp.
Øke produksjonstilskuddet <150 dyr. Det vil styrke alle besetninger uavhengig av størrelse, og når gjennomsnittsbesetningen er på ca. 70 dyr favner vi alle.
Driftstilskudd på sau som for eksempel ammeku. Er det mulig i forhold til de ulike boksene, eller stanger vi i taket på dyretilskuddet?
Dyrevelferd er i fokus, og det er både meninger og forslag på årlig besøk hos den enkelte småfeholder. Denne kostanden må deles slik at den enkelte bruker ikke sitter igjen med regningen. Ordningen krever en form for støtte.
Fokus på dyrking av grovfôr med kvalitet og egnet fôr for småfe. Norsk småfehold må baseres på norske resurser.
Kort oppsummert mener vi dagnes småfehold trenger et løft, og da spesielt sauen som ligger på bunn på oversikt over inntekt i landbruket. Det gir oss utfordringer med økonomi som

Postadresse:
Oppland Sau og Geit
v/Pål Kjorstad, Moarusta 13
2647 Sør-Fron

Telefon:
99034406
E-post:
pkjorstad@outlook.com

Bankkonto:
2095.19.84249
Heimeside:
http://www.nsg.no/Oppland/

nevnt som igjen gir oss utfordringer til fornying og vedlikehold av driftsapparatet, generasjonsskifte og ellers en «optimisme» i næringen.
Vi håper på et godt oppgjør på vegne av alle oss i NSG og ønsker dere lykke til med deres jobb inn mot aktuelle faglag.
På vegne av Oppland Sau og Geit, Fåvang 17. februar 2021. Med vennlig hilsen Knut Evensen, Leder Oppland Sau & Geit»

- Etter tlf. angåande at elevar ved Jønsberg skulle sjå på sauefjøs, der OSG vart invitert til å delta for å informera om organisasjonen. Den 26/2 møtte dei opp hos Hanne og Olav Lie på Brumunddal og hos Alf B. Ouren på
- Status årsmøter/årsrapporter lokallaga, vi har ikkje heilt kontroll på kven som har halde årsmøter, men desse laga har til nå sendt inn årsrapport til NSG: Ringebu, Skjåk, Vardal, Fåvang, Lesja, Nordre Land, Vågå, Nord-Aurdal, Fåberg, Biri og Nord-Fron
- Beiteprosjekt NIBIO v/Ola Flaten, Knut held kontakt med han.

<u>Sak 14/2021: Saker etter årsmøtet</u>
a) Årsmøte i Oppland Sau og Geit, 20/02 2021, referat godkjent

b) Presentasjon av styret:
Knut Evensen: Behageleg å vera leiar i OSG, og får gode attendemeldingar både frå NSG og lokallaga i Oppland. Knut er 54 år og driv m/140 vf. spæl
Kjell Gudmund Svien: 48 gift gift m/Line. Overtok sauebruk for 31 år sidan og har 130 vf. NKS. Foredlar alt kjøttet sjølv under merkenamnet Tyinlam. Er nestleiar i Vang Sau og Geit og driv rørleggarfirma m/3 tilsette
Ola Hareland har 50-60 vf. NKS og 40-50 vf. pels og har ku m/150.000 kg i kvote
Jonny Mathisen: Engasjert m/beite – rovvilt og Norske Kadaverhunder. 130 vf. NKS
Gro Arneng: nå bur ho i Øystre Slidre (justering av kommunegrense), har geitmjølkekvote
Frode Rudland: 80 vf. suffolk/farga spæl/NKS og er tilsett ved Valle v.g.s.
Anne Terningen: Barnehagestyrar, hadde 108 NKS, men har nå 36 NKS og er med i kommunestyre i Nordre Land

c) Evaluering av årsmøtet: Nokre utfordringar fredagseftan/kvelden, men årsmøte i Ring 41 vart halde og det gjekk bra. Årsmøtet i OSG gjekk vel så bra det kunne gå på Teams. Men det kan ikkje samanliknast med å treffes både når det gjeld sjølve årsmøtet, det sosiale og det faglege. I forhold til andre årsmøter, så møtte det eit lokallag, som ikkje har møtt på fleire år!'

d) «Vedtak: Årsmøtet i Oppland Sau og Geit vedtar at styret i OSG får fullmakt til å ferdigstille uttalelsen med bakgrunn i punktene over og med de kommentarene som kom fram i møtet. Uttalelsen sendes til NSG, som sender det til Miljødirektoratet med kopi til KLD, rovviltnemnda i region 3 og sentrale politikere.»

Punkter som man kan regne med å ha med i uttalelsen jmf. årsmøteprotokollen:
1. Beitenæringa i sone 3 Oppland har et bestandsmål på 4, og har siden 2012 hatt dokumentert 6,44 ynglinger pr. år – over 50% mere enn vi skal ha. Det vil si at region 3 har huset minimum 15 jerver mer enn de skulle hatt over 9 år.
2. Beitenæringa i Oppland kan nå ikke lenger leve med at ikke bestandsmålet av jerv blir respektert i sone 3. Vi har hatt en formening om at forvaltningen skulle ha tatt et tak i dette i mange år uten at det har blitt gjort. Beitenæringa i Oppland var selv enig i å øke arealet i

jervesonen for noen år siden, nettopp for at de 4 ynglingene vi skal ha, skulle kunne rokkere rundt i sona som en byrdefordeling mellom beitebrukerne, beitelaga og kommunene
3. Men dette har ikke skjedd. I 2020 med 7 ynglinger i Oppland, kunne derfor Skjåk kommune og beitenæringa der sette en makaber rekord ved å kunne huse hele bestandsmålet av jerv. Sett ut fra den tosidige målsetningen skulle forvaltningen i praksis tatt ut minst 2 jerveynglinger i Skjåk i 2020 for å nærme seg bestandsmålet
4. Dette er ikke lenger en sak vi ser alvorlig på, men en sak vi rett og slett som næring ikke kan leve med. Vi må nå ta siste skritt i dette og forlange at bestandsmålet blir respektert. Dersom ikke dette skjer fra og med beitesesongen 2021 må vi ta dette til retten
Ord i saka:
Sondre Imsgard: Opplyste om mangel på forvaltning av jerv i Lunner og Jevnaker som før var lokalisert i Oppland, men som nå er lokalisert i Viken. Her har de ingen kvote på lisensfelling av jerv, og dette må det gjøres noe med.
Arnfinn Beito: Minnet om byrdefordelingsprinsippet, og forvaltning ned mot bestandsmålet
Jonny Mathisen: Opplyste om prioriteringen av ynglinger som skal tas ut, der beiteprioriterte områder går foran skadeområder som Lordalen og Finndalen

e) Praktisk utdeling av prisar/æresmedlemskap

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning under bokstavane a, b og c. Under bokstav d vart det vedteke at Jonny og Pål fekk ansvaret for å skriva uttala. Under sak e vedtok styret at vi skal dela ut prisane ved passande arrangement der prisvinnarane kan vera til stades

Sak 15/2021: Hundesak Nordre Land

Styret i Nordre Land Sau og Geit ønsker å fremme en sak til behandling i NSG og går tjenestevei via OSG. Saken som er fra høsten 2019, gjelder angrep fra jakthund på sau hvor avlivning av sau ble resultatet. Etter oppfordring fra NSG om å anmelde hundeangrep på beitedyr, ble saken politianmeldt. Hans A. Gaukerud har fått erstatning for tap av søye, men krevde hunden avlivet. Etter det jeg forstår, er det ikke første gang denne hunden har angrepet sau med tragisk utgang for sauen og hundeeier må etter vår mening anses som uansvarlig når hunden benyttes til laushund-jakt på elg uten at den er saueren/trygg for beitedyr.
Som det fremgår av vedlagte kopi av tilbakemelding fra Innlandet Politidistrikt ved Hilde Skinstad i brev av 8.1.2021, anses ikke Gaukerud som part i saken og begrunnelsen finner dere i brevet. Gaukerud har vært i kontakt med Per Fossheim og diskutert saken. Vi synes det er en merkelig form for lovanvendelse å ekskludere skadelidt saueeier i saken og at det ikke er klagerett på politiets beslutning om ikke å avlive hunden. Gaukerud har ikke påklaget avslaget på innsyn jmf. offentlighetslovens § 22. Etter det vi har blitt fortalt, er det ulike lovanvendelser på de enkelte lensmannskontorer i Innlandet og dette mener vi er særdeles uheldig. Vi mener at slike avgjørelser som dette eksempelet kan medføre at saueeiere som får sine produksjonsdyr skadet av hund IKKE anmelder saken til politiet, men heller søker å gjøre opp saken selv. Det bør være et klart regelsett for hva beitedyreier bør gjøre når dyr blir skadet av løshund.

Vi ber derfor om at saken tas opp som et innspill til styret i OSG og eventuelt tas videre i NSG sitt styre. Skulle det være noen spørsmål til denne saken, ta kontakt med undertegnede eller Hans A. Gaukerud, tlf.481 22 362.
Innstilling/notat: Politiets beslutning må påklages til Statsadvokaten da skadelidne part ikke er ansett som part i saka.
Saka vart diskutert i styret, der Jonny forklarte og redegjorde for sine erfaringer i Midt-Gudbrandsdalen

Vedtak i saka:

- Styret i OSG vedtok at Anne Terningen skulle koma attende med meire fakta i saka

Sak 16/2021: Arbeidsplan

- Bidra til at et medlemskap i NSG skal lønne seg i 2021 og framover for småfeholdet i Oppland
- Bygge videre på organisasjonen Oppland Sau og Geit
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2021 og framover til 2022. Innspillene, basert på høring i lokallaga skal sendes til NSG, Innlandet Bondelag og Oppland Bonde og Småbrukarlag så tidlig som råd er
- Delta på styremøte, årsmøter og medlemsmøter i lokallag som spør om det
- Bidra til godt samarbeid og komme med gode konstruktive innspill for småfeholdets beste til NSG, Nortura, Tine, Statsforvalteren i Innlandet, fylkeslaga over heile landet, men mest samarbeid m/Hedmark Sau og Geit, Oppland Bondelag og Oppland Bonde- og Småbrukarlag
- Bidra i arbeidet for økt oppslutning om sauekontrollen
- Medlemsverving – mål mer enn 1100 medlemmer i 2021
- Oppdatering av hjemmesida, inkludert rovviltartikkelen og facebook-sida vår
- Søke FKT-midler, midler fra «Tilskudd til tiltak i beiteområder» og andre midler til drift av Oppland Radiobjøllelag
- Videreføre engasjementet i rovviltarbeidet med Rovviltutvalget som bidragsyter
- Gjennomføre styremøter etter oppsett plan med saker fra/om Ring 41, geit og OGL
- Planlegge kontaktmøter/4 regionmøter i 2021 og seminar/årsmøte i februar 2022
- Arbeida med utfordringer til gjerding/gjerdeplikt, spesielt mot utmark
- Arbeide med rekruttering til næringa – tiltak for unge småfebønder og rekruttering av avlsbuskaper i avdelingene i Ring 41 Oppland
- Arbeida med mere faglige småfesaker, som på avl-, beitebruk-, produksjons- og dyrehaldsrelaterte områder
- Beholde generaldebatt på neste årsmøte
- Holde minst 2 felles styremøte og samarbeide som før med Hedmark Sau og Geit
- Arrangere tur for i Oppland Sau og Geit i 2021
- Videreføre fadderordninga med lokallaga
- Bidra til godt samarbeid og komme med gode konstruktive innspill for småfeholdets beste til NSG, Nortura, Tine, Statsforvalteren i Innlandet, fylkeslaga over heile landet, med mest samarbeid m/Hedmark Sau og Geit, Innlandet Bondelag og Oppland Bonde- og Småbrukarlag
- Sørge for å komme tidlig inn i og følge opp reguleringsplaner og arealplaner som berører beitebrukere og medlemmer i Oppland Sau og Geit

Vedtak i saka:

- Vi må få på plass ein tur eller minst ein tur med styret i OSG i august.
- OSG er gode, men vi kan bli betre, spesielt med å følgja opp lokallaga.
- Styret understreker at dei skal leggja vekt på at alle saker skal verta behandla, alle saker skal svarast på og svara skal koma raskare

Sak 17/2021: Årsmøte NSG

- Vi møtes på Scandic Lillehammer, tysdag 09/03 kl. 18.00, da det er fagforedrag frå kl. 19.00 til kl. 21.00. Her kjem Knut, Gro, Ola og Pål
- Marthe og Jonny kjem onsdag 10/03 innan kl. 09.00
- Saker: Vi tek sakene som dei kjem, men prøver å vera så aktive i møtet som råd er
- Valg: OSG driv ikkje med «partipisk» og årsmøteutsendingane kan stemma slik dei sjølve vil, men slik det er nå så er det avgjerande å få Marthe Lang-Ree inn som nestleiar. Slik saka vart nå, så er målet å få Roald Slemmen inn som leiar

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning

Sak 18/2021: Geitesaker

OSG er foregangsfylke i mange saker, og slik skal vi opptre m/kjeslakting òg. Dyrevernsorganisasjonar er på med at produksjonen m/mjølkegeiter ikkje er tent med at så mange kje må avlivast. Dette er OSG sjølvsagt einige i, men da må det leggjast tilrette for at ei marknad skal kunne ta inn den mengda dette er på landsbasis. I Valdres, og som eit døme hos Gro, vert alle kje som ikkje vert påsett slakta og brukt til mat. Dette krev sjølvsagt både kunnskap og arbeidstid. Eit av tiltaka for andre kan vera eit såkalla kjehotell, der ein produsent tek seg av kjea for fleire.
Eles har Jonny fått tlf. om ulikt celletal på geitmjølk mellom den automatiske prøva frå tankbilen ved henting og eigen prøve teke av bonden. Gro svara at Tines prøve er den som teller. Pål har fått spørsmål om geitemjølkkvote for nystarta produksjon. Gro svara at det ikkje fanns kvoter pr. i dag. Elles vart det påpeikt at kontakt mot ammegeitlag og ammegeitprodusentar generelt vart gjort.

Vedtak i saka:

- Styret i OSG vil arbeida for at det gode arbeidet med å ta vare på kjea som produksjonsdyr og ikkje avliving skal takast meire tak i, og vil fremja tiltak som kan gjera dette mogleg i praksis
- Styret tek kontakt med ammegeitlag og ammegeitprodusentar for å få dei med i organisasjonen vår, og for at dei sjølve kan kunne påverka gjennom OSG

Sak 19/2021: Avslsaker sau

- Det har vore noko aktivitet med pågang av nye buskapar som vil inn i ringssystemet. Nokre etablerte avdelingar har teke inn nye rekruttar, andre har spurt korleis dette er, og i Ringebu er det aktivitet for å starta oppatt eller da starta ei ny avdeling av NKS.
- Det har òg vore fokusert på at tilslagsprosenten på semin har gått ned over heile landet, spesielt på spæl men òg ein markant nedgang på NKS. Frå NSG høyrer vi at det er satt fokus på dette, og at «alle steinar er snudd» utan at grunnen til dette er

funne. Det er i alle fall svært viktig at dagens tilslagsprosent ikkje går ned, men at den må auka att på NKS og aukast kraftig på spæl og pels for at semin skal ha ei framtid.

Vedtak i saka:
Styret i OSG tok informasjonen til etterretning

Sak 20/2021: Rovdyrsaker

- Jonny gjorde greie for ankesaker rovvilterstatning. Det er t.d. stilt spørsmålsteikn rundt timepriser på tidlegsanking, der FMIN har godkjent ein ting medan Miljødirektoratet er på ei anna linje.
- I forhold til FKT-midlar for beitelag, som er organisert under andre paraplyorganisasjonar som avløysarlag, så vert 10% av midlar som kunne ha vorte brukt direkte i beiteområdet borte i administrasjon.

Vedtak i saka:
Styret i OSG tok informasjonen til etterretning og ber om at saker som nemnt over vert orientert om og følgt opp

Sak 21/2021: Hundesaker

- Etter valet på årsmøtet vart Eirik borte, og styret må ha ein ny kontaktpersom opp mot Oppland Gjeterhundlag.
- Det er vald ny leiar i Oppland Gjeterhund, og det vart Jon-Einar Høystad frå Ringebu.

Vedtak i saka:
1. vara i styret, Kjell Gudmund Svien, vart vald som gjetarhundansvarleg i styret i OSG. Jon Einar Høystad vert bedd inn på neste styremøte i OSG

Sak 22/2021: Oppland Radiobjøllelag

- Teams-møte med Smartbjella 04/03 der enkeltbrukarar var invitert for å drøfte og informera om kva ein forventar av elektronisk overvakingsutstyr. Smartbjella har nå satsa meire på ein administrasjonsbrukar, slik at radiobjøllelag kan styra brukarane sine. I tillegg skal dødsalarm vera på plass innan beitesesongen 2021
- Vi har bestilt og motteke batteri for neste sesong frå Telespor
- Vi skal ha møte med Findmy i mars, der Jonny og Pål reiser til Findmy i Kvikne

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning

Sak 23/2021: Eventuelt

- Møte neste gong vart planlagt til tysdag 6/4 på Bjørnen Kro, dersom dette går for pandemien.
- I tillegg vart det det lagt ein plan om å møta Opplandsbenken på Stortinget etter lammingssesongen for å informera om næringa vår på godt og vondt fram mot valet i haust.

Sør-Fron, 08/03 2021, Pål Kjorstad, sekretær